

**NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 / ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
CENIKV / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188**

ORJUNA

**VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI
POŠTI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.**

KONGRES VSEH ORJUN se vrši nepreklicno 9. okt. v prostorih hotela „Royal“, Ilica, Zagreb.

Razvitje prapora Orjune Gaberje.

Kadar mi zapojemo svoj spev se v bajonetih mesta razblešče, v nebo grmi njegov srdit odmev, v foteljih starci plešasti medlé.

(Albrecht I.)

Zopet se bodo zgrnile trume Orjunašev, da po enem letu prisežejo ob pobedonosnih praporih Orjune neomajno zvestobo Jugoslovenstvu in Ideji, za katero so prelili najboljše med njimi svojo kri. Segli si bodo v roke stari borci in veterani, ki so ponosno prebili vse napade in vihre skozi katere je šla Orjuna do sedaj, ko stoji njena ideja navzlic vsem naporom združenih reakcionarjev in plemenskih separatistov tik pred zmago. Ugotovili bodo lahko, da smo vso to dobo neustrašno stali na braniku Ideje in ostali zvesti prisegam Orjune, ki je nastopila pred šestimi leti kot produkt narodne in državne potrebe. Kot stari borci

bodo sklepali obračun za dosedanje uspehe in neuspehe organizacije ter pripravili nov načrt za bodoče borbe in delo, ki nas čaka v najbližji bodočnosti.

Kak bodi ta načrt in taktika, ki jo bodo zavzele slovenske Orjune dogovorno s svojimi posestrinami za bodočnost, še ni moči na tem mestu ugotoviti. Gotovo pa je, da bo slonel na načelih okupljanja vseh jugoslovenskih vrst, aktiviziranjem v Orjuni akumuliranih sil in pojačanjem individualnih akcij.

Zategadelj mi razvitje prapora Orjune Gaberje, ki je bil skan po žuljavih rokah naših ponižanih in razžaljenih proletarskih bratov, samo orjunaško slavlje in manifestacija ideje, nego zbor borcev po prvi fazi borbe in revija preostalih čet za nove podvige in borbe v znamenju velike devize:

Vse za Nacijo!

Italijanske bombe v Makedoniji.

Iz krvave zemlje kraljeviča Marka prihajajo zopet vesti, da je oživela akcija prosluhih banditskih tolp Makedonskega komiteta, ki si je nadel plačan po Rimu nalogo vzemirjati južni del Jugoslavije. Dan za dnevom prihajajo vesti o novih bombnih atentatih, eksplozijah peklenjskih mašin, borbah žandarmrije s komiti in rednih upadnih travk. Jugosloveni vemo, kje tiči pravi vzrok tem napadom in da se skriva za ilegalno akcijo Protogerovih mameukov železna pest z Monte Citoria.

Bombe in peklenjski stroji, ki pokajo te dni po Makedoniji, so italijanskega izvora, kakor po komitih ostavljene karabinke in municije. Duceju so postali bolgarsko-jugoslovenski razgovori za zblizanje preopasni in je ukazal svojim slepim slugom Protogerovu in Ivanu Mihajlovu, da razbijejo le te na vsak način in za vsako ceno. Po vesteh iz Beograda pa je Cavourjev naslednik v palači Chigi to pot pogrešno računil in bo še dolgo čakal na to, da bi Jugosloveni ponovili usodepolno napako, ki so jo storili napram pokojnemu Stanku Stambulinjskemu. Prask italijanskih bomb v Djevdjeliji in Kočanah ne bo presekal vezi, ki so bile v zadnjem času s tolikim trudom povezane med dvema bratoma, ki sta prelivala dolga de-

setletja v bratomorni borbi kri v dobro tretjega.

Benitijske kadilnice, kot »Tribuna« in »Popolo di Italia« lahko obe-tajo Evropi nov spopad na Balkanu med Bolgarijo in Jugoslavijo. Čakale pa bodo dolgo, da bodo njih besede postale meso in da bi se dala premotiti evropska javnost kar na lepem tako, kakor se je z grmadenjem jugoslovenskih čet ob albanski granici. Italijo boli bližajoče se dejstvo, da ne bo imela v vrstah maščevalcev požiga Narodnega doma in najsramotnejšega tlačenja pol milijona Jugoslovenov, samo borce s Kumanovega, Kajmakčalana, Sv. Gabriela, Plav in Kalvarije, nego tudi junake izpod Lozengrada, Odrina in Kirkilisa. Boli jo pa tudi bližajoča se konferenca narodnih manjšin v Sofiji, kjer bo stigmatizirana kot najreakcionarnejša zemlja in prva med tlačitelji narodnih manjšin. Hoteča prikriti svojo sramoto, najema tuje atentatorje ter jih pošilja v po miru tako hrepenečo Južno Srbijo, da bi le tam ubijali ter ustvarjali videz, da je Jugoslavija leglo večnih nemirov na Balkanu in da mora priti le ona pred mednarodni sod v Ženevi. **Toda kakor so ti črni naklepi polni jezuitsko machiavelistične zvitosti, tako pa se bodo razblinili v sončni prah ob enodusnem odporu vseh zavednih Jugoslo-**

venov v Makedoniji, ki žele samo miru in prilike za pozitivno udeleževanje po sto in sto letih krvavih borb.

Benitu Imperatoru pa resno svetujemo, da prestane s svojim brskanjem po balkanski žerjavici, kjer si je opekeli še kdo drugi vse drugačno pest, kakor pa je njegova po kolinski vodi in pudru dišča plemenita ročica. Kdor po Balkanu z bombami in peklenjskimi stroji šari, ta je bil še vsak i z njimi okoli pernešen! In da bi bil ravno Benito s svojimi

črnosrajniškimi trabanti izjema, pa tudi ni verjetno. Ako že mora biti Ženeva opozorjena na balkanski potresni epicenter po pokanju bomb in peklenjskih strojev, zakaj pa bi potem tega koncerta ne priredili kje bližje prestolice ob Genevskem jezeru, od kjer bo moči še vse lepše čuti, kako se burno masa, ki jim hočejo močnejši s silo oropati jezik in kulturo!

O, veliki Cezare, osreči svet in migni samo s prstom, gladiatorji čakajo in lunte na bombah že gore!

A. V.

Dopisi.

V Vrtojbi so našli na nekem zidu napisano: V. J. in M. I. Miličniki so si to v svoji brilnosti razlagali to kot »Viva Jugoslavija« in »M...« (znana italijanska beseda) Italiji. V svoji sveti ogorčenosti so ti miličniki kar na slepo aretirali pet domačih fantov, češ, da so oni to storili. Kljub temu, da so fanti docela nedolžni, so jih pridržali v zaporu in ni izključeno, da ostanejo še tam in da se bodo morali zagovarjati pred sodiščem za dejanje, ki sploh ni kaznjivo in ki ga oni sploh niso zakrivali.

Nova Sušica. Pred dvema nedeljama se je imel tu vršiti občni zbor mlekarne. Toda glej! Karabinerji iz Postojne so prepovedali občni zbor, češ, da mora Zadruga najprej vprašati za dovoljenje. Ko se je Mlekarska zadruga potem Zadrugne zveze v Trstu pritožila na pristojnem mestu v Trstu, je ta izdala potrebna navodila varnostnim organom v Postojni. Občni zbor je bil napovedan za preteklo nedeljo. Toda že v soboto pred občnim zborom se je v družbi več miličnikov pripeljal v vas italijanski potovalni učitelj Tence in šel od stanovanja do stanovanja ter tako zbral člane načelnštva in jim naznanil, da je načelnštvo razpuščeno in da je on imenovan za komisarja. Pobral je seveda takoj ves denar, ki ga je imela mlekarina na razpolago. Drugi dan pa se je imel vršiti občni zbor v prisotnosti kar treh karabinerjev in treh miličnikov. V gozdu pa je bilo skritih kakih 20 miličnikov, oboroženih do zob, da bi nastopili, če bi izbruhnil pričakovani punt. Občni zbor pa je potekel kakor običajno v najlepšem redu, tako da so se celo prisotni fašisti, med njimi poddešt Premru, silno zgražali nad takim početjem oblasti. V torek pa

je uradni list objavil omenjeni odlok.

Kočevo. Odkar so vstopili tukajšnji Nemci pod belo-žolto zastavo SLS, so zopet pozabili, da so v Jugoslaviji, kar nam priča dogodek, ki se je zgodil pred par tedni.

Zena g. brivca P. je javno na ulici napadla in oklofutala nedolžno slovensko dekletce, ker je govorila v slovenskem jeziku in jo povrh nahlulila: »Hier in Gotschee spricht man nur Deutsch und nicht Windisch.« — Gorje, da bi storil kaj takega Slovenec. — Sicer se je zadeva poravnala na ta način, da je gospa plačala 100 Din za Jadransko stražo, toda naj si zapamni, da ni pozabljeno.

Inserirajte v „ORJUNI!“

Mestna Orjuna Gaberje pri Celju razvije dne 2. X. 1927 svoj PRAPOR.

SPORED:

Dne 1. X. 1927:

Ob 8. uri zvečer bakljada na čast kumici dr. Dečkovi.

Dne 2. X. 1927:

1. Sprejem pri vseh vlakih.
2. Ob 10. uri zbor na dvorišču Narodnega doma v Celju.
3. Skupen odhod na slavnostni prostor.
4. Ob 11. uri razvitje prapora na slavnostnem prostoru v Sokolskem domu v Gaberju.
5. Ob 3. popoldne udeležba na sokolski prireditvi.
6. Ob 8. uri zvečer veselica v Narodnem domu v Celju z bogatim sporedom.

Odbor.

LISTEK.

JANEZ TRPIN:

POŽAR!...

Skozi noč drvi, zlokobno pesem železa pojoči stotonski brzovlak. V krvavem snopu v temo bruhaajočih isker, gori nebo; in iz dalje čujem obupen plač odneva platzvana. Preko neba žari škrlatni oblak.

Iz teme čujem krike nedolžnih otrok in majk doječih pridušeno ječanje. Od Senpetra do Ravbarkomande nebo v škrlatnem plašču rudi, a sosed miličnik kraj mene smeje govori: »Deo gratias!« »Saj le v slovenskih Selcah, gnezdu psov puntarskih gori!«

BORIS REŽEK:

STOTISOČ...

Stotisoč. In nas je poldrugi milijon. O bratje grozota — resnica!

Stotisoč jarmov; — nad njimi na tronu krvavih lobanj, vihti bič Pravica — stekla volkulja, ki hrani s človeškim se mesom.

Stotisoč. In nas je poldrugi milijon, kaj čakamo? Kaj kričimo, o krvi k nebesom! Izderi junak meč, kralja Matjaža, udari... Stotisoč bratov, naša mrtva je straža.

Iz dnevnika Koste Pečanca.

Napad na Prokuplje.

O napadu na Prokuplje pripoveduje Kosta Pečanec še sledeče: »Sedemnajstega februarja rano v zori sem se napolil s svojim štabom k Prokuplju. Ko sem prispel do Belinja sem čul od Prokuplja sem pokanje strojníc in pušk. Akoravno sem odredil, da naj se mesto samo oblega, so selske čete pričele borbo v mestu samem.

Ko sem prišel do mesta sem videl precej, da je bila prava narodna revolucija. Starci, žene in deca, da celo slabotni invalidi, vse je s pu-

škami, noži in sekirami napolnilo prokupačko ulico. Bolgarski vojniki in uradniki so se skrili v zgradbo okrožnega načelnštva in se od tam branili.

Prijezdil sem v mesto v spremstvu vojvode Vojnoviča in tridesetih konjenikov. Narod nas je sprejel neobičajno navdušeno. Ko smo prijezdili v notranjost mesta, so nas ljudje opozorili, naj se umaknemo, ker Bolgari streljajo iz okrožnega načelnštva in bi mogli koga od nas zadel. Odbil sem ta predlog. Bilo mi je silno težko, ker so se stvari razvijale tako, kot nisem želel. Vedel sem, da bo prebivalstvo tega okraja moralo strahovito poplačati ta svoj mranari upor. Čutil sem na duši veliko težo in sem v tem trenutku želel poginuti. Z dvema konjenikoma sem krenil proti načelnstvu, ko se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Med tem, ko se je po ulicah razlegalo navdušeno klicanje meni in mojim četnikom, je neprijatelj pod vtisom tega narodnega navdušenja prestal s streljanjem. V načelnstvu je bilo zbranih okrog tristo bolgarskih vojnícov z oficirji in vsi so se zbrali pri oknih, da me vidijo.

Šele ko sem se oddaljil, so ponovno pričeli streljati.

Prišel sem na periferijo mesta, od koder vodi cesta v Niša. Prihajale so še čete iz srezov dobričkoga in žitkovačkoga. Izdal sem povelje, da naj dve četi udarita v smeri proti Ribarski Banji in naj pri stanici Greja napadeta železniško proggo. Drugi čete sem poslal k Mramoru. Nastanil sem se nato v neki hiši in poziklil čunpreje ustanoviti komando mesta, občinski odbor in preki sod.

Bolgari se niso hoteli podati in sem jim radi tega poslal kot parlamentarca bolgarskega komandanta, zarobljenega v Kuršumlji. Odgovorili so, da ne bodo več streljali, a da mi bodo dali odgovor v teku štirindvajsetih ur. V ostalem so se nadejali pomoči iz Niša in se v tem nišo prevarili. Posetil sem bolnico, katero je ustanovil dr. Jovan Djokić, okrožni fizik. Slednjič sem odredil, da se z zarobljenimi postopa kar najbolje.

Borbe okrog Mramora.

Osemnajstega februarja sem dobil poročilo, da iz Niša prodira proti Prokuplju polk neprijateljske voj-

ske, pešadije, konjenice in artilerije. Takoj sem odredil, da naj vse čete, ki se nahajajo v mestu Prokuplju, odidejo v brzem maršu k Mramoru. Tja sem odšel tudi sam s tridesetimi konjeniki. Ko sem se vzpel na Debelo brdo, sem se takoj znašel med bolgarskimi vojniki. To me je iznenadilo, vendar pa so bili radi našega pojava i Bolgari toliko razburjeni, da so se pričeli umikati. Okoristil sem se z njihovim umikom, razvil kakih sto četnikov v strelce in se pognal za njimi. Pridružili so se mi še četniki iz bližnjih vasi, tako da sem z njihovo pomočjo obšel neprijateljsko desno krilo in izvršil napad za hrbtom. Neprijatelj je vrgel na desno krilo eno četo, ki je bila takoj razbita in zavrtnjena. Del mojih konjenikov pod vodstvom Bratimira Milačića se je oddaljil in pri Aleksandrovu došel in zarobil bolgarsko komoro.

Premagani neprijatelj se je pričel umikati k Nišu. Z enim oddelkom mu presekam pot in zasedem položaje na Mramorskem Visu.

Neprijateljski topovi in strojnice so začele obsipati moje položaje tako, da sem jih moral zapustiti in

Ljuba Davidović.

Kronika.

Padajo po nas od vseh strani, ne da bi pri tem izbirali sredstva ter govore o krizi Jugoslovenstva. Mi pa konstatiramo, da ne obstoji kriza Jugoslovenska, nego kriza razuma in živcev naših nasprotnikov. Kajti ni moči sovražiti to, kar umira. Bes sovražnikov ima izvor v spoznanju, da prihaja naš čas. Orjunaši se borbe ne plašimo. Proti nam stoje izmozganci, borei kandelaberskih idej.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmoderneje urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najprejstejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risnike, dnevniki in beležnice.

okamenela morale in malenkostno osebnih ambicij. Mi pa smo apostoli mladosti, znanilci novih pokolenj in izvrševalci oporodke največjih mož Jugoslavije.

Ljuba Davidović se je izkazal zopet kot državnik prvega reda po »Slovincu«, ker je dejal, da ostane demokratska zajednica v vladi in z njo i naši klerikalci. Star pregovor pravi: »Ne hvali dneva pred nočjo!« iz izkušnje klerikalcev v Beogradu bi lahko le te že tudi toliko izmodrile, da bi bili pri svojih te deumih nekoliko previdnejši. Čika Ljuba Mrav že ve kaj dela in se na licemersko lizunstvo pobožnih farizejev prav malo ozira, ker ni Koroščevega kova, da bi preklinjal danes to, kar je včeraj slavil in padal iz absurda v absurd.

Konkordat je danes vprašanje, ki beli glavo vaticanske garde v srečni SHS in le temu je pripisovati, da so napravili slovenski Janezi 190% obrat in prešli z godbo in trenom kot en mož v radikalni pravoslavni tabor. Gospodom pa je treba prekrizati račune in jim pokazati, da so minuli časi, ko je bilo moči na podlagi izrabljanja konfesionalnih vprašanj zavajati Jugoslovence v shismo. Oni hočejo v interesu nadaljnega obdržavanja prepada med katoliki in pravoslavci izposlovati upustitev jugoslovenske zahteve pri sklepanju konkordata, da bodi obredni jezik staroslovenski. Mi pa zahtevamo poleg staroslovensčine tudi čimprejšnje izglasanje svobodomiselnega interkonfesionalnega zakona v zvezi s fakultativnim civilnim brakom, ki bo omogočal lažje sklepanje zakonskih zvez med zakonci različnih veroizpovedanj. Dalje je potreba pretvoriti vse konfesionalne šole v občne državne in prepovedati vsako nadaljnje otvarjanje istih. Vera bodi osebna in privatna zadeva vsakega posameznika in nič več!

Nemško korespondirajo s slovenskimi firmami firme Gustav Stieger, Celje; Franc Matheis nasl., Brežice; Viljem Zotte, Vojnik; P. Löschnigg, Rogaska Slatina; D. Rakusch, Celje; A. Koscher, Črnomelj; E. Zupanz, Pristava; Franc Woschnigg in sinovi, Šoštanj. Osem podjetij smo našli samo s tem! Slovenski korespondenti in knjigovodje stradajo ter umirajo gladi po cestah; trgovci, ki žive od slovenskega ljudstva, na korespondirajo nemško in omogočajo s tem obstoj nemških umetnih kolonij nad Slovenci. In kdaj bo bolje? Po znamenjih soditi še dolgo ne, ker se ne briga za ta vprašanja nihče drugi, kakor Orjuna, ki pa tudi ne zmore vsega.

Porota v Kotoru je zopet oprstila ubijalca blagopokojnega brata

kreniti v odprto borbo. Pred selom Aleksandrovom so se pomešali Bolgari in moji četniki med seboj. Bolgarska artilerija je morala ustaviti ogenj, ker bi obsipavala i svoje čete. Pričela se je borba prsa ob prsa in s kundaki.

Naši ljudje so se borili kot levi, dočim je pri Bolgarih nastalo kolebanje. Baš, ko smo mislili, da je zmaga na naši strani, sta poginila dva četa komandirja Svetozar Kostić in pop Sretko Djurić. Oba sta bila prehodena z neprijateljskimi bajoneti. Jaz sem se tedaj nahajal na desnem krilu, ker sem hotel z enim sunkom v bok posejšiti razstrojenje Bolgarov. Smrt teh dveh hrabrih vodij je povzročila pri njih četa omahovanje. Požuril sem se, da bi preprečil pretečo nesrečo. Toda predno sem prišel do njih, se je neprijatelj prebil skozi njihove vrste in zasedel Mramorni Vis, od koder je pričel takoj streljati.

Spoznal sem, da je moj načrt o razbitju bolgarskih vrst propadel. Vendar sem sklenil izvršiti napad naravnost na Mramorni Vis. Posrečilo se mi je pregnati neprijatelja na drugo stran Morave.

Valentina Žica, poznana Grgina, 7 porotnikov je glasovala za obsodbo, 5 pa proti. Državni pravdnik je vložil pritožbo in bosta Grgina do nadaljnega pridržana v zaporu. Ta oprostitev je vzbudila v Dalmaciji upravičeno razburjenje, ker znači, da stoji izvesten del Dalmatincev na stališču, da so Orjunaš izven zakona ter da jih je dovoljeno nekaznovano ubijati. Mi verujemo navzlic dvojnemu razočaranju še vedno v zmago pravice, ki bo končno kaznovala morilce brata Žica.

August Stoinschegg, en gros Vertreter der Nesseldorfer »Tatra« Automobile korespondira nemško s Slovenci, ki so poznani kot zavedni narodnjaki. Spričo tega mislimo, da bi si našla tvornica »Tatra« avtomobilov že lahko zastopnika, ki bo več slovensčine in ki ne bo dopisoval s Slovenci nemško. Sposobnih in večjih ljudi je dovolj na razpolago. Ako pa ne bo zalegel ta apel, potem bomo morali temeljito revidirati svoje mnenje o firmi »Tatra« sami. Gospodu Augustu Stoinschegg pa se vdano priporočamo z »Hochachtungsvoll!«

Poradikaljenje naših klerikalcev vznemirja nekatere kroge med Slovenci, ki jim ni po volji, da so postali slovenoborci levo krilo radikalne viteške vojske. Nas Orjunaše pa ta poslednja prelevitev kot kremen trde partije slovenskega ljudstva prav iskreno veseli, ker je z njo zamenjala jezuitski baret z radikalno sajkačo. Sicer vemo, da ta prelevitev ni bila mišljena pošteno, ali naloga poštenih in jugoslovensko orientiranih državljanov je, da to šahovsko potezo rimskih hlapcev primerno parirajo in enkrat za vselej omogočijo izvešanje rumeno-belega bandera Vatikana s poznano lozinko: »Vera je v opasnosti!«

Ako že tigri jedo enkrat z rok sladkorčke, čemu bi se jim ne prileglo tudi malo grenke mete?

Laško ali nemško dosledno korespondirajo naši ljubljanski trgovci v svojih pismih tržaškimi trgovcem. Tako se ponižujejo sami in zatajujejo svoj rod ter onemogočajo boren zaslužek marsikateremu Jugoslovenu, ki bi sicer lako zaslužil kako liro s prestavljanjem slovenskih pisem. Apeliramo ponovno na slovenske trgovce, da se v tem oziru vendar zganijo in vsaj malo posnemajo italijanske in nemške trgovce, ki dosledno korespondirajo v materinščini, kadar kupujejo jugoslovensko blago. Ako poslujejo v drugih ozirih njih organizacije tako vzorno, potem bi lahko intervenirale i v tem pogledu, kar bi z zadovoljstvom pozdravila vsa zavedna slovenska javnost.

Izpolnite obljube, gospod Velja Vukičević. Pred volitvami je dajal predsednik vlade g. Velja Vukičević javne izjave volilcem na shodih, da bo odkupila država takoj po volitvah za tri milijarde kmetijskih menic in jih nato držala v svojih tresorjih proti 6% obrestovanju. Sedaj je čas volitev minul in pričakujemo izvršitev obljub, ki jih je sedel Velja sipal med narod s toliko radodarno roko.

V Primorju so jeli zadnje čase razpuščati Italijani tudi slovenske Marijine družbe in izvajati politična izjeda vseh cerkvenih bratovščin. V tem je menda tudi edino iskati vzroka novemu načinu pisanja »Slovenca« proti Italijanom.

Solunski sudac Ljuba Jovanović namerava sporedno z Veljo Vukičevićem zopet odločneje posegati v razplet naših notranje-političnih prilik. Ti glasovi so samo potrdilo, da zemlja jadra v kurzu velesrbskega separatizma, kojega načelo: Da ni v Jugoslaviji mogoč program integralnega jugoslovenstva, izpoveduje i gospod Ljuba Jovanović, ki bo istočasno lahko vršil zopet kako funkcijo pri eventualnem novem solunskem procesu proti jugoslovensko orientiranim voditeljem naroda.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

Informiranost »Slovenca«.

O »Slovincu« kot vladnem listu, bi sleherni pričakoval, da je prav dobro in točno informiran o vseh političnih dogodkih v Beogradu. Izgleda pa, da temu ni tako in da polni blaženi škofovi list svoje kolone s samo ugodnimi vestmi, ali pa lažmi, ker bi sicer ne mogel pisati o fuziji demokratov, kot o nekem imaginarnem in nemogočem činu. Dočim javlja on svetu, »da ni o kakih spojitvi demokratov niti govora,« pa objavlja drug vladni list »Pravda«, poznan kot glasilo grupe Voje Markovića, sledečo razprto tiskano poročilo:

... prema izjavama demokratskih i samostalno demokratskih političara, pitanje spajanja demokrata i samostalnih demokrata sve više nailazi na pristalice, tako da postoje izgledi da će doći do spajanja.

Mizice za pisalne stroje.

THE REX CO., Ljubljana.

Napredek. Pred nedavnim je izšla v Beogradu knjiga »Opšta teorija lokomotiva«. Knjigo je spisal univerzitetni prof. Vladimir V. Farmakovski v Beogradu, izdalo jo je pa »Udruženje studenata mašinske tehnike«. Knjiga je namenjena inženirjem in dijakom, posebne važnosti pa je za strojne tehnike pri železnici. — Mi beležimo to dejstvo vsled tega, ker se prerado od gotovih strani povdarja, da Jugosloveni in Slovani sploh nimamo nobene ali pa zelo površno tehnično literaturo. Kakor smo poučeni, je vsebina te knjige na višku sodobne tehnike in da je marsikaj v njej, kar človek po literaturi drugih narodov zaman išče. Avtor knjige je ruski učenjak in strokovnjak, sedaj delujoč kot redovit univ. prof. v Beogradu.

Stvarna slovenska vzajemnost je rodila že marsikaj dobrega za našo nacionalno samostojnost. Ista je s to knjigo še bolj utrjena. Tu le še zabeležimo besede avtorja, s katerimi je zaključil predgovor tej knjigi in ki se glase: Na kraju moram, da zahvalim predusredljivosti izdavača — Udruženja studenata mašinske tehnike — i da mu zaželim mnogo uspeha u širenju nacionalne tehničke literature.

Brezpogojna disciplina je prvi predpogoj za nadaljnji obstoj organizacije, katere mora obstojati in delovati samo z absolutno discipliniranim članstvom. Disciplina daje organizaciji značaj resnosti in pravo do nastopa v javnosti. Organizacija brez discipline je tolpa, ki je vse prej kakor koristna narodu in zemlji.

Zgodovina nam najbližje in najljubše organizacije — vojske — dokazuje, da ni prešla le ta preko vseh kataklizem svetovne morije zavoljo svojega števila topov, pušk, tehnične opreme, nego zaradi njene nepokolebljive discipline, ki je prežemala slehernega njenega borca od zadnjega redova pa do vrhovnega komandanta.

Gospodarstvo.

Cementna tovarna »Majdan« je prešla v roke ameriškega milijonarja Petrinović Comp. To je največja tovarna cementa v Dalmaciji, ki producira dnevno 60 vagonov cementa. Veliko podjetje je bilo prej v italijanskih rokah. Ameriški rodoljub, ki je doma iz Supetra na Braču in se je povzpel v vrste ameriških in svetovnih finančnikov, hoče tovarno še povečati in moderno rekonstruirati. Znano je, da konzumira Amerika v veliki večini cement iz Dalmacije. Imenovani je kupil tudi velik magacin kolonijalne firme Paskesc & Ajlinović na Francoski obali v Splitu, kjer namerava graditi ogromno stavbo, kjer bodo nameščeni biroji njegovega parobrodskoga društva, hoteli, trgovine in dr., prav po ameriškem vzorcu. Stavba je bila prvotno določena na 15 nadstropij, je pa baje občina proti temu, ker bi ta miniaturni nebotečnik zaprl krasen razgled raz Marjana. Stavba bo imela samo 7 nadstropij.

Tako delamo Orjunaši pozitivno pri gospodarski obnovi in okrepljenju naše zemlje. V zahvalo za to pa bomo želi obrekovanja in zaplotne napade z noži in koli.

ZRNA.

1860. je pel veliki poet Carducci: Serbo attendi! Sul piau di Kosovo Grande l' ombra di Lazzaro s' alza. (Čakaj Srbije! Na Kosovem polju se dviguje velika Lazarova senca).

Danes pa se dviguje na novem Kosovu Jugoslovenov od ravne Furlanije pa do strmega Sneznika strašna senca ne enega, nego stotisočev Lazarjev. Toda, kakor je senca cara Lazara našla pokoj na Kosovem ravnem, tako bodo odrešeni tudi stotisoči, ki danes ne morejo živeti, niti umreti, tam preko, kjer so v krvavo meso vsekané nasilniške meje. In za ta dan pa že danes velja: **Italijani attendi!**

da vas ne bomo lovili po Kalabriji in Siciliji!

8000 dinarjev mesečno prejema nek član baleta ljubljanskega opernega gledališča. Vsaj tako trdi v kritiki poznani F. G. Čudna smo mi zemlja. Vdovam, vojnim sirotam, invalidom, slepcem ne odrajtamo niti toliko, da bi mogli vsaj skromno živeti, članom baletskega zbora pa dajemo s polno roko osem težkih tisočakov. V Hercegovini je deca travo in padajo ljudje gladi po Mostarju, v Ljubljani pa dajemo iz državnih blagajen osem tisoč dinarjev za povsem neproduktivne namene. Smo pač zemlja kontrastov!

Uganka. Oslu na konjih. Kaj je to?

Tudi zarada. Po naredbi finančnega ministra morajo od nedavna naročati kino-lastniki vstopnice direktno v Beogradu, 1000 kosov teh vstopnic stane 40 Din, v Ljubljani pa je stala ista količina 12 Din.

Radovedni smo, kdo je zopet zaradil pri tiskanju teh vstopnic.

Zagrebske »Novosti« javljajo, da je Prvostepeni sud beogradske občine odrekel pred volitvami 3000 volilec volilno pravico. Med temi odbitimi volilci so bili tudi minister ver Obradović, ker ni prinesel potrdila o »polnoletnosti«, g. Pavle Radić, ker ni prinesel državljanske pravice in tajnik industrijske zbornice g. dr. Popović, ker ni priložil uverenja, da ni v konkurzu!

WAHLIED.

(Zum 11. September 1927.)

Schlagworte: Gottscheer - Heimat, Wahl, Beleidiger der Gottscheer, Wahlsieg, Einigkeit.

1. Auf Gottscheer Mann für Mann, froh zur Wahl geschritten! (Heimatboden, dröhne laut unter unsern Tritten!)
2. In die Kiste Nummer Zwei werft die Kugeln, alle! (Daß es in dem Wahllokal freudig widerhalle!)
3. Sajovic, Du großer Mann, wie wird's Dir noch gehen! (Siehst Du nicht die Bauernmacht einig vor Dir stehen!)
4. Horch, Gottscheer, in Stadt und Land:

Wahlsieg wird errungen! (Deutsche Treue, deutsche Kraft ehrt uns Nibelungen.)

5. Ruft dann, Männer, frank und frei:

Eintracht schlug die Bande! (Gotentreue lebet noch im Gottscheerlande!)

Anmerkung: Nibelungen = die um ihren Bestand Kämpfenden, Bande = die vereinigten Feinde.

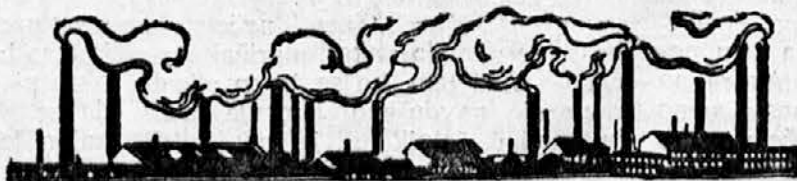
Bei jeder Strophe kann zur Bekräftigung noch gesungen werden: Tramm, tramm, trallalala, mit Wiederholung der drei letzten Verszeilen.

Gospod Štuclj si lahko zataknejo to pesem za kolar, ko bodo romali 3. oktobra v Beograd, kot Sigfried slovenskega ljudstva.

Deutsche Treue, deutsche Kraft ehrt uns Nibelungen »und der slovenischen Volkspartei haben wir unser Wort gegeben und dies im vollen Vertrauen darauf getan, dass auch sie die ausgemachten Zusicherungen einlösen wird!« Samo Slovenci smo močno radovedni, kaj so slovenoborski blaženi gospodje obljubili tako lepega Nemcem, da se le ti sklicujejo na njih obljube, ko pozivajo kočevske Nemce: »In keine andere als nur in die 2 (zweite) Kiste dürfen die deutschen Gottscheer Stimmkugeln fallen!«

Italijanski konzul v Sarajevu se je pritožil pri velikem županu, ker je v nekem malem cirkusu pel na račun silnega junaka s Tibere on. Mussolinija smešni kuplet. Z ozirom na to pričakujemo, da bo stopil na plan i njegov ljubljanski kolega — markeze Gavotti in najodločneje protestiral proti temu, da čuje v Ljubljani vedno več cukov na ime Mussolini. Raso teh cukov in ime na lastnikov mu pač ne bo težko izvedeti, saj vtikajo njegovi »poverjeniki« že itak nos v vsako figo na cesti!

GRABENO PODJETJE
ING. DUKIĆ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24